

Sygn. akt VII U 705/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 kwietnia 2016 roku.

Sąd Okręgowy w Lublinie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie: Przewodniczący: Sędzia S.O. Lucyna Stąsik-Żmudziak

Protokolant: st. sekretarz sąd. Małgorzata Gruza

po rozpoznaniu w dniu 28 kwietnia 2016 roku w Lublinie

sprawy T. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o prawo do renty

na skutek odwołania T. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

z dnia 27 lutego 2015 roku znak (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt VII U 705/15

UZASADNIENIE

T. M. odwołał się od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L. z dnia 27 lutego 2015 roku, którą odmówiono mu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, ponieważ, choć jest częściowo niezdolny do pracy, nie spełnił warunku pięcioletniego okresu ubezpieczenia w dziesięcioleciu poprzedzającym dzień złożenia wniosku o rentę lub powstania niezdolności do pracy.

Uzasadniając odwołanie ubezpieczony nie zgodził się ze stanowiskiem organu, jakoby nie spełnił warunków wymaganych do przyznania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Podniósł, że jest organ rentowy nieprawidłowo obliczył jego okresy składkowe i nieskładkowe. (k. 2-3 as).

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania, podtrzymując co do zasady argumentację stanowiącą podstawę wydania zaskarżonej decyzji (k. 10-11 as).

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

T. M. urodził się (...). W dniu 20.01.2015r. złożył wniosek o rentę, pozostając w zatrudnieniu od 01.03.2011r. w (...)w O., w trakcie korzystania ze świadczenia rehabilitacyjnego od 26.02.2014r. do 20.02.2015r., poprzedzonego zasiłkiem chorobowym od 30.08.2013r. do 20.02.2014r. po przebyciu 28.08.2013r. udarze niedokrwiennym mózgu W oparciu o przedstawione dokumenty medyczne orzeczeniem lekarza orzecznika z dnia 12.02.2015 roku, od którego nie wniósł sprzeciwu, został uznany za częściowo niezdolnego do pracy do 28.02.2017r., przy czym daty powstania niezdolności nie udało się ustalić. (Zaświadczenie o zatrudnieniu k. 20ar, orzeczenie lekarza orzecznika k. 33-34 akt ZUS, k.26 akt orzecznicznych).

Ubezpieczony w okresie poprzedzającym złożenie wniosku o rentę wykazał okres składkowy i nieskładkowy wynoszący 27 lat, 1 miesiąc i 14 dni, w tym 3 lata, 11 miesięcy i 20 dni okresów nieskładkowych (karta przebiegu zatrudnienia – k. 69-70 akt ZUS, decyzja – k.71 akt ZUS).

W ostatnim dziesięcioleciu przed złożeniem wniosku o rentę, tj. od 20.01.2005r. do 19.01.2015r. na wymagany 5-letni okres składkowy i nieskładkowy wykazał 3 lata, 3 miesiące i 27 dni okresów składkowych oraz 1 rok, 1 miesiąc i 09 dni okresów nieskładkowych (ograniczonych do 1/3 okresów składkowych), łącznie 4 lata, 5 miesięcy i 6 dni.

Na okresy te składa się okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych od 19.04.2010r. do 18.10.2010r. (zaświadczenie z PUP k. 7as) oraz zatrudnienie w Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w O. w okresie od 19.10.2010r. do 28.02.2011r. (świadczenie pracy k. 19ar, a następnie w tej samej Spółdzielni od 01.03.2011r. do nadal do złożenia wniosku o rentę (k.22 ar), z tym, że w okresie zatrudnienia wnioskodawca z tytułu niezdolności do pracy korzystał ze zwolnień lekarskich, za okres których wypłacono mu wynagrodzenie za czas niezdolności do pracy z powodu choroby oraz z zasiłku chorobowego i świadczenia rehabilitacyjnego (poświadczenie okresów ubezpieczeniowych k. 63-64, 68ar) Łącznie w 10-leciu poprzedzającym datę złożenia wniosku o rentę wnioskodawca wykazał 3 lata, 3 miesiące i 27 dni oraz nieskładkowych 1 rok, 5 miesięcy i 5 dni.

Jednakże do uprawnień związanych z ustaleniem prawa do renty okresy nieskładkowe w dziesięcioleciu poprzedzającym wniosek zostały ograniczone do 1/3 udowodnionych składkowych czyli do owych 1 rok, 1 miesiąc i 09 dni dających łącznie łącznie 4 lata, 5 miesięcy i 6 dni okresów składkowych i nieskładkowych. (karta przebiegu zatrudnienia k. 69ar)

Z uwagi na fakt, że zarzuty zawarte w odwołaniu wnioskodawcy nie były związane wyłącznie z ustaloną niezdolnością do pracy Sąd postanowieniem z dnia 30.06.2015r. w celu ustalenia m.in. daty powstania niezdolności do pracy dopuścił dowód z opinii biegłych z zakresu neurologii, otolaryngologii, kardiologii i psychologii. (k. 21as)

W opinii z dnia 15.09.2015r. biegły kardiolog i psycholog po stwierdzeniu przewlekłego otworu owalnego, stanu po przebytych udarach mózgowym (niedokrwiennym lewej półkuli mózgu 28.08.2013r.), dysfunkcji mózgowej uwarunkowanej organicznym uszkodzeniem mózgu uznali wnioskodawcę za częściowo niezdolnego do pracy od 28.08.2013r. do 28.02.2017r. Biegły kardiolog stwierdził, że dokumentacja medyczna potwierdza schorzenie ale nie ma podstaw sądzić aby przed datą wystąpienia udaru mózgu badany miał jakiegokolwiek dolegliwości ze strony układu krążenia. Niewydolność do prac powstała od daty wystąpienia udaru ale nie powstała przed 15.08.2015r. (na tą datę wnioskodawca spełnił by warunki do uzyskania prawa do renty udowadniając 5 -letni okres ubezpieczeniowy) (opinia k. 35as)

Po złożeniu dodatkowej dokumentacji medycznej wnioskodawca przebadany został przez biegłych otolaryngologa i neurologa. Biegli w opinii z 09.12.2015r. po stwierdzeniu przebitego udaru niedokrwiennego lewej półkuli mózgu 28.08.2013 roku o etiologii zatorowej, padaczki naczyniopochodnej, przewlekłego zapalenia ucha prawego, prawostronnego niedosłuchu także stwierdzili częściową okresową niezdolność do pracy od 28.08.2013 roku trwającą nadal do 28.02.2017 roku. Wskazując na zapoznanie się z aktami sprawy, dokumentację medyczną zawartą w aktach, przedstawioną podczas badania, badanie odwołującego podali, że z przyczyn neurologicznych jest częściowo niezdolny do pracy w zawodzie murarza od dnia wystąpienia udaru mózgu tj. 28.08.2013 roku. W okresie od 28.08.2013 roku do 10.09.2013 roku T. M. był hospitalizowany i leczony w Oddziale (...) Wojewódzkiego (...) w L. z powodu udaru niedokrwiennego lewej półkuli mózgu o etiologii zatorowej w przebiegu rozpoznanej wady serca. Dominującym objawem była całkowita afazja czuciowa i akustyczno-gnostyczna. Wiele objawów ulegało stopniowej remisji, niemniej jak wynika z zaświadczeń logopedy i psychologów będących w aktach u badanego występują deficyty organicznego uszkodzenia mózgu wynikające z przebitego schorzenia centralnego układu nerwowego. W badaniu neurologicznym obecne są niewielkie objawy ogniskowego uszkodzenia lewej półkuli mózgu, ale jak wynika z zaświadczenia lekarza Poradni (...) (...) Wojewódzkiego Szpitala (...) w L. dołączonego do akt z dnia 26.04.2015 roku, badany jest leczony z powodu padaczki objawowej naczyniopochodnej. Od 10 lat leczy się laryngologicznie z powodu przewlekłego zapalenia ucha prawego z osłabieniem słuchu co potwierdza badanie audiometryczne i z tego powodu kilkakrotnie przebywał

na zachowawczym leczeniu szpitalnym. W 1986 roku przeżył uraz twarzoczaszki, bez powikłani zniekształceń. W oparciu o wywiad, dokumentację medyczną zawartą w aktach, stan kliniczny badany kwalifikuje się do okresowej częściowej niezdolności do pracy. Niezdolność powstała 28.08.2013 roku, trwa nadal do 28.02.2017 roku z powodu dodatkowego schorzenia jakim jest padaczka objawowa po przebytych naczyniowym uszkodzeniu mózgu leczona lekiem p/padaczkowym. (opinia k. 44as)

Jednakże ustalenie daty powstania niezdolności na dzień 28.08.2013 roku nadal nie pozwala na ustalenie prawa do renty gdyż wnioskodawca w dalszym ciągu nie posiada wymaganego stażu ubezpieczeniowego. W ostatnim dziesięcioleciu przed ustaloną datą powstania niezdolności do pracy – od 28.08.2003r. do 28.08.2013r. odwołujący posiada 3 lat, 6 miesięcy i 16 dni okresów składkowych i 24 dni okresów nieskładkowych. (pismo ZUS k. 56as)

Wnioskodawca nie kwestionował opinii biegłych, oświadczył, że nie będzie składał wniosków dowodowych. Twierdził, że według niego renta mu się należy i w związku z tym będzie się odwoływał. Złożył świadectwa pracy, których ZUS nie uznał, nie wskazując jakich okresów nie uznano. (wyjaśnienia wnioskodawcy k. 62as)

Stan faktyczny w sprawie w zasadzie nie był między stronami sporny. Ubezpieczony w szczególności nie kwestionował daty powstania niezdolności do pracy ustalonej przez biegłych sądowych oraz okresu trwania niezdolności do pracy ustalonego przez lekarza orzecznika.

Mimo twierdzenia, że ZUS nie uznał mu wszystkich okresów ubezpieczenia dokumentowanych przedłożonymi świadectwami pracy nie zostało wskazane jakich okresów mogłoby to dotyczyć. Wnioskodawca nie udowodnił, by dysponował innymi, nieuwzględnionymi przez pozwanego, okresami ubezpieczenia.

Jak wynika z akta sprawy organ rentowy zaliczył wnioskodawcy wszystkie okresy zatrudnienia dokumentowane przedłożonymi świadectwami pracy oraz okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych, udokumentowany odpowiednim zaświadczeniem z PUP. W ramach uznanych okresów zatrudnienia ZUS dokonał rozróżnienia na okresy składkowe oraz nieskładkowe wynikające z okresów niezdolności do pracy i pobierania za ten okres wynagrodzenia za pracę, korzystania z zasiłku chorobowego oraz świadczenia rehabilitacyjnego. Żaden okres nie został pominięty a wszystkie zostały poświadczone.

Istota sporu sprowadza się do tego, że wnioskodawca w sposób uproszczony, bez odniesienia się do obowiązujących przepisów, rozumie warunki przyznania prawa do renty. Wnioskodawca sumuje wszystkie okresy składkowe i nieskładkowe i liczy je do daty końcowej ich trwania (tj. do 20.02.2015r.), bez ograniczenia udowodnionych okresów nieskładkowych do 1/3 okresów składkowych, co według jego wyliczeń pozwala na stwierdzenie, że spełnia warunek posiadania 5-letniego okresu składkowego i nieskładkowego.

Odwołanie opierał na twierdzeniu, że wystarczającym do uzyskania prawa do renty jest udowodnienie przez niego tak liczonego stażu ubezpieczeniowego oraz fakt, że jest osobą niezdolną do pracy, co w obecnym stanie prawnym nie jest trafne.

Zgodnie z art. 57 ust. 1 ustawy z 17.12.1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. 2013 poz. 1440), zwanej dalej „ustawą o emeryturach i rentach z FUS”, prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnił łącznie następujące warunki:

1) jest niezdolny do pracy;

2) ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy;

3) niezdolność do pracy powstała w okresach, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 i 2, pkt 3 lit. b, pkt 4, 6, 7 i 9, ust. 2 pkt 1, 3-8 i 9 lit. a, pkt 10 lit. a, pkt 11-12, 13 lit. a, pkt 14 lit. a i pkt 15-17 oraz art. 7 pkt 1-4 (obecnie pkt 1-3, co nie ma znaczenia dla rozpoznania sprawy), 5 lit. a, pkt 6 i 12, albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów. Przepisu ust. 1 pkt 3 nie stosuje się do ubezpieczonego, który udowodnił okres składkowy i nieskładkowy

wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiety lub 25 lat dla mężczyzny oraz jest całkowicie niezdolny do pracy (art. 57 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS).

Stosownie do art. 58 ust. 1 pkt 5 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, warunek posiadania wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego, w myśl art. 57 ust. 1 pkt 2, uważa się za spełniony, gdy ubezpieczony osiągnął okres składkowy i nieskładkowy wynoszący łącznie co najmniej 5 lat - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 30 lat. Z kolei zgodnie z art. 58 ust. 2 ustawy okres, o którym mowa w ust. 1 pkt 5, powinien przypadać w ciągu ostatniego dziesięciolecia przed zgłoszeniem wniosku o rentę lub przed dniem powstania niezdolności do pracy; do tego dziesięcioletniego okresu nie wlicza się okresów pobierania renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej lub renty rodzinnej.

Przepisu art. 58 ust. 2 nie stosuje się do ubezpieczonego, który udowodnił okres składkowy, o którym mowa w art. 6, wynoszący co najmniej 25 lat dla kobiety i 30 lat dla mężczyzny oraz jest całkowicie niezdolny do pracy (art. 58 ust. 4 ustawy o emeryturach i rentach z FUS).

Podstawą przyznania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy jest zatem spełnienie łączne warunków z art. 57 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Na gruncie niniejszej sprawy Sąd nie miał wątpliwości, że ubezpieczony jest częściowo niezdolny do pracy, a niezdolność do pracy powstała 28.08.2013 roku oraz, że wykazał łącznie 27 lat, 1 miesiąc i 14 dni okresów składkowych i nieskładkowych.

Data powstania niezdolności do pracy wynikała z opinii biegłych, które Sąd uznał za wiarygodne i które nie były kwestionowane przez strony. Staż ubezpieczeniowy wynika z udokumentowanych świadectwami pracy okresów zatrudnienia i okresu pobierania zasiłku dla bezrobotnych, udokumentowanego odpowiednim zaświadczeniem z PUP. Wszystkie okresy ubezpieczenia zostały poświadczone przez ZUS i uwzględnione. Żaden z okresów nie został pominięty.

Oddalenie odwołania jest skutkiem niewykazania przez ubezpieczonego wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego, tj. co najmniej 5 lat w ciągu ostatniego dziesięciolecia przed zgłoszeniem wniosku o rentę lub przed dniem powstania niezdolności do pracy. Jak wskazano wyżej na te alternatywne daty liczy się staż ubezpieczeniowy, pamiętając o wynikających z art. 5 ust. 1 i 2 ustawy zasadach uwzględniania okresów składkowych i nieskładkowych.

Mianowicie przy ustalaniu prawa do emerytury i renty i obliczaniu ich wysokości uwzględnia się, z zastrzeżeniem ust. 2-5, następujące okresy:

- 1) składkowe, o których mowa w art. 6;
- 2) nieskładkowe, o których mowa w art. 7.

Przy ustalaniu prawa do emerytury i renty oraz obliczaniu ich wysokości okresy nieskładkowe uwzględnia się w wymiarze nieprzekraczającym jednej trzeciej udowodnionych okresów składkowych. (ust.2)

Okresami składkowymi określonymi w art. 5 ustawy są m.in. okresy ubezpieczenia a za takie traktuje się okresy wykonywania zatrudnienia pracowniczego oraz okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych.

Okresami nieskładkowymi są według art. 7 pkt 1 okresy pobierania:

- a) wynagrodzenia za czas niezdolności do pracy wypłaconego na podstawie przepisów Kodeksu pracy,
- b) zasiłków z ubezpieczenia społecznego: chorobowego lub opiekuńczego,
- c) świadczenia rehabilitacyjnego.

Zatem ustalając uprawnienia do renty licząc niezbędne 5-letnie okresy składkowe i nieskładkowe należy je liczyć po pierwsze albo w ostatnim dziesięcioleciu poprzedzającym datę złożenia wniosku o rentę albo poprzedzającym datę powstania niezdolności do pracy, przy czym ustalone okresy nieskładkowe podlegają ograniczeniu do 1/3 udowodnionych okresów składkowych.

Jak już wskazano powyżej, ubezpieczony w ciągu ostatniego dziesięciolecia przed złożeniem wniosku o rentę wykazał 3 lata, 3 miesiące i 27 dni oraz nieskładkowych 1 rok, 5 miesięcy i 5 dni, co zgodnie z cytowanymi wyżej przepisami pozwala do uprawnień związanych z ustaleniem prawa do renty zaliczyć mu łącznie 4 lata, 5 miesięcy i 6 dni okresów składkowych i nieskładkowych wobec ograniczenia udowodnionych okresów nieskładkowych do 1/3 udowodnionych składkowych czyli do 1 roku, 1 miesiąca i 09 dni.

Natomiast w ciągu ostatniego dziesięciolecia przed powstaniem niezdolności do pracy wykazał jedynie 3 lata, 6 miesięcy i 16 dni okresów składkowych i 24 dni okresów nieskładkowych.

Z uwagi na to, że ubezpieczony nie wykazał łącznie co najmniej 30 lat okresów składkowych i nie jest osobą całkowicie niezdolną do pracy nie mógł być zwolniony - stosownie do art. 58 ust. 4 - z obowiązku wykazania co najmniej 5 lat okresów składkowych i nieskładkowych w ciągu ostatniego dziesięciolecia przed zgłoszeniem wniosku o rentę lub przed dniem powstania niezdolności do pracy.

Tymczasem wnioskodawca 5 letni okres składkowy i nieskładkowy liczy w dziesięcioleciu poprzedzającym ustanie okresów ubezpieczeniowych (co nastąpiło później niż wniosek o rentę i powstanie niezdolności do pracy) oraz do ustalenia tego 5-letniego okresu sumuje okresy składkowe i nieskładkowe bez ich ograniczenia wynikającego z ustawy (ignoruje konieczność ograniczenia okresów nieskładkowych do 1/3 udowodnionych składkowych).

Z uwagi na niespełnienie jednego z obligatoryjnych warunków niezbędnych do uzyskania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w postaci co najmniej 5 lat okresów składkowych i nieskładkowych w ciągu ostatniego dziesięciolecia przed zgłoszeniem wniosku o rentę lub przed dniem powstania niezdolności do pracy, Sąd Okręgowy na podstawie powołanych wyżej przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS i w oparciu o przepis art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie ubezpieczonego jako bezzasadne.